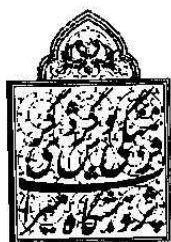

بررسی الگوهای ابتدایی صید

در میان بومیان جزیره قشم

زهرا مرادی

عبدالرضا دشتی زاده

۱۳۹۸

سرشناسه	مرادی، زهره، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی الگوهای ابتدایی صید در میان بومیان جزیره قشم، زهره مرادی، عبدالرضا دشتی‌زاده؛ ناظر علمی سمیه کریمی، ژیلنا مشیری؛ ویراستار محسن فرجی؛ [برای] پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، مرکز معرفی فرهنگی و پژوهشگاه مردم شناسی، تهران؛ پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۳۹۸.
مشخصات نشر	۲۰۰ ص: مصور.
مشخصات ظاهری	۹۷۸-۶۰۰-۸۹۷۷-۱۲-۴
شابک	فیفا
وضعیت فهرست نویسی	ماهگیری -- ایران -- نمونه پژوهشی
موضوع	Fishing -- Iran -- Case study
موضوع	فرهنگ عامه -- ایران -- جزیره قشم
موضوع	Folklore -- Iran -- Qeshm Island
موضوع	ماهگیری -- ایران -- جزیره قشم.
موضوع	Fishing--Iran-Qeshm Island
موضوع	جزیره قشم -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
موضوع	Qeshm Island (Iran)-Social life and Customs
شناسه افزوده	دشتی زاده، عبدالرضا، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	کریمی، سمیه
شناسه افزوده	مشیریه ژیلنا، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
شناسه افزوده	Research Institute of Cultural Heritage & Tourism
شناسه افزوده	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، مرکز معرفی فرهنگی
رده بندی کنگره	۳۰۴
رده بندی دیویی	۳۹/۲۰۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۱۵۹۵

پژوهشگاه مردم شناسی

مرکز معرفی فرهنگی

بررسی الگوهای ابتدایی صید در میان بومیان جزیره قشم

پدید آورندگان: زهره مرادی، عبدالرضا دشتی‌زاده

ناظر علمی: سمیه کریمی، ژیلنا مشیری

داوران: سمیه کریمی، بهروز وجدانی

ویراستار: محسن فرجی

طرح و اجرا: خسرو نوروززاده چگینی

چاپ و صحافی:

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

قیمت: شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۷۷-۱۲-۴

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، ابتدای خیابان سی تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

دورنگار: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۷۸۸

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۴۵۲

رایانامه: ccp@richt.ir

تارنما: www.richt.ir

فروشگاه الکترونیکی کتاب: richtbook.ir

فهرست مطالب

فصل اول، کلیات

- ۱۱
۱۲ ۱-۱- مقدمه
۱۶ ۲-۱- بیان مسئله
۱۷ ۳-۱- سؤالات تحقیق
۱۷ ۴-۱- فرضیه‌های تحقیق
۱۷ ۵-۱- اهداف تحقیق
۱۸ ۶-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق
۱۹ ۷-۱- محدودیت‌های تحقیق
۱۹ ۸-۱- پیشینه تحقیق
۲۱ ۹-۱- روش تحقیق
۲۲ ۱۰-۱- روش گردآوری اطلاعات
۲۳ ۱۱-۱- جامعه‌ی آماری
۲۴ ۱۲-۱- حجم نمونه و روش اندازه‌گیری

فصل دوم، ادبیات تحقیق

- ۲۵ ۱-۲- بررسی مکان تحقیق
۲۶ ۱-۱-۲- موقعیت جغرافیایی جزیره‌ی قشم
۲۹ ۲-۱-۲- وجه تسمیه
۳۰ ۳-۱-۲- آب و هوا
۳۱ ۴-۱-۲- پوشش گیاهی
۳۳ ۵-۱-۲- پوشش جانوری
۳۵ ۶-۱-۲- منابع آبی
۳۵ ۷-۱-۲- باده‌ها و نقش آنها در ماهیگیری
۳۸ ۸-۱-۲- جمعیت
۳۸ ۹-۱-۲- دین
۳۸ ۱۰-۱-۲- آثار تاریخی جزیره‌ی قشم
۳۹ ۱-۱۰-۱-۲- معرفی چند اثر تاریخی شاخص جزیره قشم
۴۴ ۱-۱۱-۱-۲- موقعیت جغرافیایی مناطق مورد مطالعه، بندر سوزا
۴۵ ۱-۱۲-۲- روستای باسعیدو
۴۹ ۱-۱۳-۲- روستای چاهو شرقی
۵۰ ۱-۱۴-۲- روستای چاهو غربی

۵۲	۱-۲-۱۵- روستای درکوه
۵۳	۱-۲-۱۶- روستای دوربنی
۵۴	۱-۲-۱۷- روستاهای سرریگ و دولاب
۵۴	۱-۲-۱۸- روستای کنار سیاه
۵۶	۱-۲-۱۹- روستای گوران
۵۷	۱-۲-۲۰- روستای نَفاشه (نَفاشه)
۵۸	۱-۲-۲۱- روستای کانی
۵۸	۱-۲-۲۲- روستاهای سلخ و گامبرون
۵۹	۱-۲۳-۲۳- روستای دیرستان
۵۹	۱-۲-۴- تولا (طولا)
۶۰	۱-۲-۲۵- روستاهای طیل و سهیلی
۶۱	۱-۲-۲۶- روستای جمال آباد
۶۲	۱-۲-۲۷- بندر درگاه
۶۵	فصل سوم: تجهیزات صید در جزیره ی قشم
۶۶	۱-۳- صید و صیادی
۶۶	۲-۳- تجهیزات صید ابتدایی و سنتی
۶۷	۱-۲-۳- قایق های بومی
۷۶	۳-۳- تجهیزات صید مدرن
۷۷	۱-۳-۳- قایق های جدید ماهیگیری و تجهیزات وابسته به آن
۷۹	۲-۳-۳- انبار ماهیگیران
۷۹	۳-۳-۳- سند
۸۰	۴-۳-۳- دورباش
۸۱	۴-۳-۴- ابزارهای امروزی صید ماهی
۸۱	۱-۴-۳- نشیپل
۸۱	۲-۴-۳- کاغر
۸۴	۳-۴-۳- بولت
۸۵	۴-۴-۳- تورهای صیادی
۸۵	۵-۳- طعمه ی مخصوص صید
۸۶	۶-۳- نحوه ی تقسیم درآمد صیادان
۸۷	فصل چهارم: انواع شیوه های صید در جزیره ی قشم
۸۸	۱-۴- مقدمه
۸۸	۲-۴- ماهیگیری با روش های ابتدایی

۸۸	۴-۲-۱- انواع روش‌های ابتدایی ماهیگیری در جزیره‌ی قشم
۸۸	۴-۲-۱-۱- ماهیگیری با دست در سواحل ماسه‌ای
۹۰	۴-۲-۱-۲- ماهیگیری با دست در سواحل سنگی
۹۲	۴-۲-۱-۳- ماهیگیری به وسیله‌ی آتش
۹۳	۴-۲-۱-۴- ماهیگیری ساحلی به وسیله‌ی گراشی
۹۷	۴-۲-۱-۵- ماهیگیری غوصی
۹۷	۴-۲-۱-۶- ماهیگیری کودکان و نوجوانان
۱۰۱	۴-۲-۱-۷- برداشت صدف و حلزون
۱۰۲	۴-۲-۱-۸- مُشتا (هذِر)
۱۰۶	۴-۱-۱- مُشتا سنگی (تله‌های سنگی ماهیگیری)
۱۱۳	۴-۱-۲- ماهیگیری به روش غیر ابتدایی و تقریباً مدرن
۱۱۳	۴-۳-۱- ج‌بیت ماهی‌سیران
۱۱۳	۴-۳-۲- نحوه‌ی بستن و زدن ماهیگیران
۱۱۴	۴-۳-۳- جهت‌یابی و تعیین محل صید
۱۱۴	۴-۳-۴- سمت و جایگاه ماهیگیر
۱۱۵	۴-۳-۵- آموزش مهارت صید
۱۱۵	۴-۳-۶- شناخت بادهای موسمی و ماهیگیری
۱۱۷	۴-۳-۷- شیوه‌های ماهیگیری نسبتاً مدرن و انواع آن
۱۱۷	۴-۳-۷-۱- روش گیم
۱۱۸	۴-۳-۷-۲- روش گاش
۱۱۹	۴-۳-۷-۳- روش شیخت
۱۲۰	۴-۳-۷-۴- روش شپ‌شپ
۱۲۲	۴-۳-۷-۵- روش کیوال
۱۲۲	۴-۴- صید انواع کوسه
۱۳۱	فصل پنجم: انواع آبزیان خوراکی و شیوه‌ی پخت آن
۱۳۲	۵-۱- انواع ماهی‌ها
۱۳۷	۵-۲- روش‌های نگهداری ماهی در گذشته
۱۳۸	۵-۳- غذاهای دریایی
۱۴۳	۵-۴- صدف‌های خوراکی
۱۴۴	۵-۵- انواع غذاهای دریایی
۱۴۷	فصل ششم: آبزیان در هنر و اسطوره، باورهای بومی
۱۴۸	۶-۱- ماهی‌ها در اساطیر جهانی

۱۴۹	۲-۶- ماهی به عنوان نمادی مذهبی
۱۵۴	۳-۶- ماهی و نگاره‌های صخره‌ای
۱۵۵	۴-۶- ماهی و نقوش سفالینه
۱۵۸	۵-۶- ماهی و نقوش روی مفرغ و سنگ
۱۶۱	۶-۶- ماهی و تمدن ایلامیان
۱۶۸	۷-۶- ماهی در دوره‌ی هخامنشیان و ساسانیان
۱۷۲	۸-۶- ماهی و دوره‌ی اسلامی
۱۸۰	۹-۶- فرهنگ و بخش‌های آن
۱۸۲	۱۰-۶- بنجارهای اجتماعی
۱۸۲	۱۱-۶- دوره‌ها و اعتقادات
۱۸۴	۱۱-۶- س‌ها
۱۸۵	۱۳-۶- مرئودات حیاتی دنیا
۱۸۷	فصل هفتم: پیشنهادات و نتیجه‌گیری
۱۹۵	منابع و مأخذ